

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หัวข้อโครงการ

ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน กรณีศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก

Feasibility Study on Domestic Fowl Products Case Study in Phitsanuloke

1.2 หลักการและเหตุผล

ไก่พื้นบ้านมีบทบาทสำคัญในสังคมเกษตรกรรมส่วนใหญ่ของไทย สร้างเสริมรายได้ให้กับเกษตรกร อีกทั้งเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่มีคุณค่าและหาได้ง่ายของประชากร โดยมีส่วนแบ่งการตลาดแปรรูปชำแหละเนื้อไก่เฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี คุณสมบัติของไก่พื้นบ้าน คือ มีรสชาติอร่อย เนื้อแน่นและมีไขมันต่ำ จึงทำให้เป็นที่นิยมในการบริโภค และยังเป็นการดำเนินตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง

สภาพการเลี้ยงไก่พื้นบ้านโดยทั่วไป ถูกเลี้ยงตามธรรมชาติ แหล่งอาหารก็จะเป็นธรรมชาติ เช่น หนอน แผลง หรือเศษอาหาร เมล็ดพืชต่าง ๆ จากไร่ นา ซึ่งแตกต่างไปจากการเลี้ยงไก่พันธุ์ที่ต้องเลี้ยงในโรงเรือนอย่างดี อาหารดี สมบูรณ์ มีการลงทุนสูง สำหรับการเลี้ยงไก่พื้นบ้านนั้นไม่มีการคัดเลือกพันธุ์ ตัวใดเจริญเติบโตเร็วก็ถูกฆ่าชำแหละเป็นอาหาร หรือจำหน่ายสู่ตลาดในเทศกาลต่าง ๆ ตัวที่เจริญเติบโตช้า มีโอกาสขยายพันธุ์ต่อไป ไม่มีโรงเรือนที่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหาต่อการจับทำวัคซีนไปควบคุม และการจับจำหน่าย ไม่มีการทำวัคซีน ยังผลให้เกิดโรคระบาดได้ง่ายและตายเป็นจำนวนมากในแต่ละปี

นอกจากนั้นยังไม่มีการจัดการสุขภาพที่ดี มีพยาธิภายใน และมีปัจจัยภายนอกกระทบอยู่ทั่วไป ไก่พื้นบ้านสามารถฟักไข่ และเลี้ยงลูกเองได้ ปีหนึ่ง ๆ แม่ไก่จะให้ไข่ได้อย่างน้อย 3 - 4 รุ่น รุ่นหนึ่ง ๆ ต่อปี จะฟักออกเป็นตัวประมาณ 8 - 10 ตัวต่อรุ่น ตลอดปีแม่ไก่พื้นเมืองสามารถให้ลูกได้ถึง 30 - 40 ตัวต่อปี

เนื่องจากปริมาณการเพาะเลี้ยงไก่ในประเทศไทยมีจำนวนมาก โดยเฉพาะทางเขตภาคเหนือ ในปี พ.ศ.2548 มีการเพาะเลี้ยงไก่เนื้อจำนวน 15,265,917 ตัว และไก่พื้นบ้านจำนวน 18,500,396 ตัว (ตารางที่ 1.1) และในเขตจังหวัดพิษณุโลกพบว่ามีไก่เนื้อจำนวน 461,692 ตัว ไก่พื้นบ้านจำนวน 1,231,280 ตัว (ตารางที่ 1.2) ซึ่งมีจำนวนไก่พื้นบ้านมากกว่าไก่เนื้อ และเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ไก่พื้นบ้าน ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในระดับท้องถิ่น และยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจในจังหวัดพิษณุโลก

ทั้งนี้คุณสมบัติของโกพื้นบ้านและโกเนื้อมีลักษณะที่แตกต่างกัน ทำให้กระบวนการผลิตมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป และรวมทั้งโกพื้นบ้านต้องมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากโกเนื้อ เพื่อส่งเสริมการจำหน่าย ทำให้ต้องมีกรณีศึกษาความรู้ เรื่องการแปรรูปโกพื้นบ้านรวมทั้งการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมโกพื้นบ้าน เพื่อให้ทราบจุดคุ้มทุนในการดำเนินการ

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนสัตว์ปีกในประเทศไทยแยกเป็นรายภาค ปี 2548

ภาค	โกเนื้อ		โกพื้นบ้าน	
	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)
เหนือ	15,265,917	5,798	18,500,396	695,783
ตะวันออกเฉียงเหนือ	26,887,338	18,175	28,638,256	1,421,682
กลาง	99,304,686	5,374	11,342,922	422,358
ใต้	6,216,216	3,616	6,838,183	353,011
รวม	147,674,157	32,963	65,319,757	2,892,834

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

ตาราง 1.2 แสดงลำดับจังหวัดและจำนวนโกพื้นเมืองที่มีในพื้นที่ ปี2548

หน่วย : ตัว

ลำดับที่	จังหวัด ยอดรวมทั้งหมด	จำนวน 65,319,757	% ของประเทศ 100.0000
1	นครราชสีมา	3,418,056	5.2328
2	เชียงราย	2,579,566	3.9491
3	เชียงใหม่	2,495,407	3.8203
4	อุบลราชธานี	2,144,513	3.2831
5	อุดรธานี	2,119,434	3.2447
6	สุรินทร์	2,025,893	3.1015
7	ร้อยเอ็ด	1,977,956	3.0281
8	ขอนแก่น	1,950,375	2.9859
9	สกลนคร	1,905,993	2.9179
10	นครพนม	1,785,149	2.7329

ตารางที่ 1.2(ต่อ) แสดงลำดับจังหวัดและจำนวนไก่พื้นเมืองที่มีในพื้นที่ ปี2548

หน่วย : ตัว

11	พะเยา	1,619,104	2.4787
12	มหาสารคาม	1,573,320	2.4086
13	ศรีสะเกษ	1,500,862	2.2977
14	ชัยภูมิ	1,498,464	2.2940
15	ลำปาง	1,421,386	2.1760
16	นครสวรรค์	1,395,543	2.1365
17	นครศรีธรรมราช	1,385,592	2.1212
18	บุรีรัมย์	1,265,060	1.9367
19	พิษณุโลก	1,231,280	1.8850
20	ฉะเชิงเทรา	1,215,428	1.8607
21	กาฬสินธุ์	1,165,752	1.7847
22	สุราษฎร์ธานี	1,159,927	1.7758
23	เพชรบูรณ์	1,135,175	1.7379
24	สุพรรณบุรี	1,094,079	1.6750
25	ยโสธร	1,051,946	1.6105
26	หนองคาย	1,015,537	1.5547
27	แพร่	992,180	1.5190
28	อุดรดิตถ์	944,599	1.4461
29	สระบุรี	840,092	1.2861
30	ตาก	838,361	1.2835
31	พิจิตร	808,087	1.2371
32	ลำพูน	806,426	1.2346
33	สระแก้ว	780,037	1.1942
34	กาญจนบุรี	771,108	1.1805
35	เลย	768,079	1.1759
36	กำแพงเพชร	735,601	1.1262
37	พังงา	649,672	0.9946

ตารางที่ 1.2(ต่อ) แสดงลำดับจังหวัดและจำนวนไก่พื้นเมืองที่มีในพื้นที่ ปี2548

หน่วย : ตัว

38	เพชรบุรี	641,227	0.9817
39	ลพบุรี	614,957	0.9415
40	หนองบัวลำภู	599,718	0.9181
41	พัทลุง	589,186	0.9020
42	ชลบุรี	584,622	0.8950
43	สงขลา	549,859	0.8418
44	ราชบุรี	547,452	0.8381
45	ประจวบคีรีขันธ์	503,137	0.7703
46	นครปฐม	499,611	0.7649
47	สุโขทัย	475,523	0.7280
48	พระนครศรีอยุธยา	472,001	0.7226
49	ตรัง	459,913	0.7041
50	มุกดาหาร	448,459	0.6866
51	ชุมพร	445,557	0.6821
52	ปราจีนบุรี	434,838	0.6657
53	อำนาจเจริญ	423,690	0.6486
54	น่าน	415,544	0.6362
55	แม่ฮ่องสอน	404,528	0.6193
56	ปัตตานี	387,006	0.5925
57	ปทุมธานี	380,576	0.5826
58	ระยอง	365,388	0.5594
59	กระบี่	330,495	0.5060
60	อ่างทอง	306,691	0.4695
61	ชัยนาท	297,624	0.4556
62	ยะลา	291,938	0.4469
63	นราธิวาส	247,022	0.3782
64	นครนายก	230,402	0.3527

ตารางที่ 1.2(ต่อ) แสดงลำดับจังหวัดและจำนวนไก่พื้นเมืองที่มีในพื้นที่ ปี2548

หน่วย : ตัว

65	อุทัยธานี	202,086	0.3094
66	จันทบุรี	201,836	0.3090
67	สตูล	193,695	0.2965
68	สิงห์บุรี	177,653	0.2720
69	กรุงเทพมหานคร	142,842	0.2187
70	ระนอง	106,814	0.1635
71	สมุทรสาคร	68,864	0.1054
72	สมุทรปราการ	60,033	0.0919
73	ตราด	54,258	0.0831
74	นนทบุรี	49,700	0.0761
75	ภูเก็ต	41,507	0.0635
76	สมุทรสงคราม	8,466	0.0130

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน
2. เพื่อทราบจุดคุ้มทุนในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน
3. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไก่พื้นบ้าน

1.4 เกณฑ์ชี้วัดผลงาน (Output)

1. ทราบความเป็นไปได้หรือไม่ในการดำเนินธุรกิจแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน
2. ทราบถึงระยะเวลาในการผลิตและจำนวนในการผลิต ที่จะคุ้มทุนในการจัดตั้งโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน
3. ทราบถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์การแปรรูปไก่พื้นบ้าน

1.5 เกณฑ์ชี้วัดผลสำเร็จ (Outcome)

1. คู่มือข้อมูลการจัดตั้งโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน
2. ความเหมาะสมในการดำเนินธุรกิจแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้จาก ด้านการตลาด ด้านเทคนิค และด้านงบประมาณเพื่อที่จะใช้ในการลงทุน

1.6 ขอบเขต

ศึกษาสถานที่ ต้นทุน วัตถุดิบ ผลผลิตต้นทุนแบบ และความต้องการของตลาดในการดำเนินธุรกิจแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน ในจังหวัดพิษณุโลก

1.7 สถานที่ในการดำเนินการวิจัย

อาคารปฏิบัติการวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์

โรงงานแปรรูปต้นแบบแปรรูปอาหาร คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.8 ระยะเวลาในการดำเนินงานวิจัย

1 ก.ย. 2548 ถึง 30 ส.ค. 2549

1.9 ขั้นตอน และแผนการดำเนินการ (Gantt Chart) ทุก 2 อาทิตย์

1.10.1 จัดทำโครงร่างงานวิจัย (A)

1.10.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับไก่ (B)

1.10.3 สัมภาษณ์และเก็บข้อมูล (C)

1.10.4 ศึกษาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ (D)

1.10.5 ศึกษาจุดคุ้มทุนในการแปรรูปไก่พื้นบ้าน (E)

1.10.6 ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (F)

1.10.7 จัดทำคู่มือข้อมูลการจัดตั้งโรงงานแปรรูปอุตสาหกรรมไก่พื้นบ้าน (G)

ตารางที่ 1.3 แสดงระยะเวลาการดำเนินงาน

ลำดับที่	การดำเนินงาน	ธ.ค.	ก.พ.	เม.ย.	มิ.ย.	ส.ค.
1.	A	■				
2.	B		■	■		
3.	C			■	■	
4.	D			■	■	
5.	E				■	■
6.	F					■
7.	G					■